

ARREST VAN HET HOF (TWEEDE KAMER)
VAN 10 FEBRUARI 1983 ¹

**Naamloze Vennootschap Farr Company
tegen Belgische Staat
(verzoek om een prejudiciële beslissing,
ingediend door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen)**

„GDT — luchtfilters”

Zaak 130/82

Samenvatting

Gemeenschappelijk douanetarief — Tariefposten — „Artikelen, voor technisch gebruik, van textielstoffen” in zin van post 59.17 — „Glaswol, glasvezels en werken daarvan” in zin van post 70.20 — Luchtfilters — Tariefindeling — Criteria

Aangezien filters aan de filtrerende werking hun wezenlijk karakter ontnemen, moeten zij worden ingedeeld aan de hand van het voor de filtrering onontbeerlijke bestanddeel. Hieruit volgt dat luchtfilters, al naargelang het filtrerende element uit textielstof of uit glasvezel be-

staat, moeten worden ingedeeld als artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik onder post 59.17 of als werken van glas voor technisch gebruik onder post 70.20 van het gemeenschappelijk douanetarief.

In zaak 130/82,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, in het aldaar aanhangig geding tussen

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP FARR COMPANY, te Brasschaat (België),

en

BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Financiën,

¹ — Procestaal: Nederlands.

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van een aantal bepalingen van het gemeenschappelijk douanetarief (GDT) en van verschillende toelichtingen daarop,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

samengesteld als volgt: P. Pescatore, kamerpresident, O. Due en K. Bahlmann, rechters,

advocaat-generaal: G. Reischl
griffier: J. A. Pompe, adjunct-griffier

het navolgde

ARREST

De feiten

De feiten van de zaak, het procesverloop en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende schriftelijke opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop voor de nationale rechter

Verzoekster in het hoofdgeding, de naamloze vennootschap Farr Company (hierna: verzoekster), voert sinds 1973 luchtfilters in, voornamelijk bestemd voor gebruik in luchtzuiveringsinstalla-

ties, installaties voor airconditioning, motoren enzovoort. Tot 1976 werden deze filters ingevoerd onder post 84.18 C II (toestellen — andere dan centrifuges — voor het filtreren of zuiveren van vloeistoffen of van gassen: invoerrecht 6 %). Bij twee beslissingen van 3 februari en 12 augustus 1976 deelde de Belgische douaneadministratie sommige van deze filters echter in onder post 70.20 A (niet ver-spinbare vezels en werken daarvan: recht 11 %) en de andere onder post 59.17 D (weefsels en artikelen, voor technisch gebruik, van textielstoffen — andere: recht 9,5 %).

De administratie baseerde haar beslissingen op de aantekeningen 1e bij afdeling

XVI en 1c bij hoofdstuk 84 van het GDT (hierna geciteerd), volgens welke artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik en werken van glas voor technisch gebruik niet onder hoofdstuk 84 vallen en naar eigen aard en samenstelling moeten worden ingedeeld (onder de posten 59.17 en 70.20).

Nadat verzoeksters bezwaarschrift tegen voornoemde besluiten was verworpen, betaalde zij de aanvullende rechten ten bedrage van BFR 512 661 en dagvaarde zij de Belgische staat voor de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen teneinde nietigverklaring van de bestreden beslissingen en terugbetaling van de door de douaneadministratie ten onrechte geïnde rechten te verkrijgen.

Aangezien deze rechterlijke instantie een uitlegging van het GDT noodzakelijk achtte voor de beslechting van het geschil, heeft zij haar uitspraak aangehouden en het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld:

„A — Eerste vraag

Moeten de luchtfilters waarvan de samenstelling en de vorm hierna beschreven is, beschouwd worden als ,toestellen voor het filtreren van lucht of andere gassen' (of als delen of onderdelen daarvan) die onder tariefpost 84.18 C II b) dienen gerangschikt te worden, dan wel als ,artikelen voor [lees: van] textielstoffen voor technisch gebruik' die onder tariefpost 59.17 D II b) 2 moeten gerangschikt worden:

1. Filter 30/30 (Beslissing nr. DT 42.856, monster 1)

a) Beschrijving

Luchtzuiveringsfilter bestaande uit een geplisseerd vel van textielstoffen, versterkt met ijzerdraad, in een kartonnen lijst aangebracht.

b) Samenstelling

i) Waarde

Type	Verhouding kostprijs katoenvezel	Verhouding kostprijs ijzerdraad	Verhouding kostprijs chassis
12 × 20 × 2	16 %	14 %	50 %
20 × 25 × 1	17 %	14 %	31 %

ii) Gewicht

Bestanddelen	Gram/Ft ²	%
Polyvinyl Acetate (PVA)	6,0	14,7
Tricresyl Fosphaat (TCP)	0,07	0,002
Katoenen bedekking	2,0	4,7
Medium (katoen)	4,0	9,4
Di-Ammonium Fosphaat (DAP)	0,01	0,0002
IJzerdraad	6,0	14,2
Chassis		57

2. Filter HP 2 A (Beslissing nr. DT 42.856, monster 3)

Luchtzuiveringsfilter bestaande uit een geplisseerd vlies van textielstoffen, boven- en onderaan voorzien van een kartonnen plaat.

B — Tweede vraag

Moeten de luchtfilters waarvan de samenstelling en de vorm hierna beschreven zijn, beschouwd worden als 'toestellen voor het filtreren van lucht of van andere gassen' (of als delen of onderdelen daarvan) die onder tariefpost 84.18 C

II b) gerangschikt dienen te worden, dan wel als 'werken van glas voor technisch gebruik' die onder tariefpost 70.20 A V gerangschikt moeten worden.

1. HP filter (Beslissing nr. DT 42.856, monster 2)

a) Beschrijving

Luchtzuiveringsfilter bestaande uit een geplisseerd vel van glaswol versterkt met een vlies van synthetische nylonvezels boven- en onderaan voorzien van een kartonnen plaat.

b) Samenstelling

Bestanddelen	Gram/Ft ²	%
<i>Medium</i>		
Polyvinyl Acetate (PVA)	2,0	4,8
Bedekking in „Lenoweave“	3,0	7
Glasvezel	4,3	10
Bindmiddel (UF)	0,5	1
Gresyl Diphenyl Phosphate (CDP)	6,0	14
<i>Andere materialen</i>		
Zijpanelen in asbest		50
Afsluiting		1
Plakband		12
Nietjes		0,008

2. Type 83 Filter (Beslissing nr. DT 42.856, monster 5)

a) Beschrijving

Luchtzuiveringsfilter bestaande uit glas-matten op één zijde versterkt met een

weefsel met gaasbinding van overwegend kunstmatige vezels, op rollen.

b) Samenstelling

Bestanddelen	Gram/Ft ²	%
<i>Medium</i>		
Kleefmiddel (Cresyl Diphenyl Phosphate)	4,5	8,5
Bindmiddel (Urea Formaldehyde)	5,7	10,7
Achterkant bedekking (Lenoweave/stijfsel)	4,0	7,5
Glasvezel	9,6	18,2
<i>Andere materialen</i>		
		55

3. ECO-Filter (Beslissing nr. DT 42.857)

a) Beschrijving

Luchtzuiveringsfilter bestaande uit een vierkant vlies van glasvezels, dat tussen

twee dunne geperforeerde metalen platen in een kartonnen lijst is aangebracht.

b) Samenstelling

Bestanddelen	Gram/Ft ²	%
Glasvezel	32	40
Bindmiddel (Urea Formaldehyde)	12	17
Kleefmiddel (Cresyl Diphenyl Phosphate)	6,5	8
Chassis		35''

II — Relevante bepalingen

De algemene bepalingen voor de toepassing van de GDT-nomenclatuur luiden als volgt:

- „1. De tekst van de opschriften van de Afdelingen, de Hoofdstukken en van de onderdelen van Hoofdstukken wordt geacht slechts als aanwijzing te gelden; voor de indeling zijn wettelijk bepalend de bewoordingen van de posten en de Aantekeningen op de Afdelingen of op de Hoofdstukken en — voor zover dit niet in strijd is met de bewoordingen van bedoelde posten en Aantekeningen — de navolgende regels.
2. a) De vermelding van een goed in een post heeft eveneens betrekking op dat goed in niet complete of in niet afgewerkte staat voor zover dit de essentiële kenmerken van het complete of het afgewerkte goed vertoont. Deze vermelding heeft eveneens betrekking op een compleet of een afgewerkt goed of een op grond van de voorgaande volzin als zodanig aan te merken goed, indien het zich in gedemonteerde of in niet gemonteerde staat bevindt.
- b) Onder een in een post vermelde stof wordt niet alleen verstaan die stof in zuivere staat doch ook vermengd of verbonden met an-

dere stoffen. Evenzo worden onder werken van een genoemde stof niet alleen verstaan die werken, welke geheel uit die stof bestaan, doch ook werken, welke gedeeltelijk uit die stof bestaan. De vorenbedoelde mengsels en samengestelde werken worden ingedeeld met inachtneming van de onder 3 vermelde beginselen.

3. Indien goederen met toepassing van het bepaalde onder 2 b of om enige andere reden vatbaar zijn voor indeling onder twee of meer posten geschiedt de indeling als volgt:
- a) De post met de meest specifieke omschrijving heeft voorrang boven posten met een meer algemene strekking.
- b) Mengsels, werken welke zijn samengesteld uit of met verschillende stoffen dan wel zijn vervaardigd door samenvoeging van verschillende goederen, zomede goederen opgemaakt in stellen of assortimenten, waarvan de indeling niet mogelijk is aan de hand van het bepaalde onder 3 a, worden ingedeeld naar de stof of naar het goed, waaraan de mengsels, de werken, de stellen of de assortimenten hun wezenlijk karakter ontleen, indien dit kan worden bepaald.

...”.

De aantekeningen bij afdeling XVI van het GDT, waartoe hoofdstuk 84 behoort, luiden als volgt:

„1. Deze afdeling omvat niet:

...

e) ... artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik (post 59.17);

2. Behoudens het bepaalde in Aantekening 1 op deze Afdeling en in de Aantekeningen 1 op de Hoofdstukken 84 en 85, worden delen en onderdelen van machines ... ingedeeld met inachtneming van de volgende regels: ...”.

Volgens aantekening 1c bij hoofdstuk 84 omvat dit hoofdstuk niet:

„... werken van glas voor technisch gebruik (posten 70.20 en 70.21)”.

De toelichtingen op afdeling XVI van de GDT-nomenclatuur verwijzen voor het bepalen van de tariefpost naar de toelichtingen bij de nomenclatuur van de Internationale Douaneraad, waar in de algemene opmerkingen over de draagwijdte van afdeling 84 is bepaald:

„De uitsluiting uit hoofdstuk 84 van ... werken van glas voor technisch gebruik (posten 70.20 en 70.21), heeft tot gevolg dat machines, toestellen en werktuigen, die het karakter van een artikel ... van glas vertonen, niet onder hoofdstuk 84 worden ingedeeld, zelfs niet indien zij in verband met hun aard onder de omschrijving van dat hoofdstuk vallen.

Dit is bijvoorbeeld het geval met machines, toestellen of werktuigen, van keramische stoffen of van glas, welke zijn samengesteld met van ongeschikt belang zijnde bestanddelen van een ander materiaal, zoals stoppen, pakking, kranen, klembanden of andere artikelen om te bevestigen of te ondersteunen (draggers, driepoten, enz.).

Daarentegen moet in het algemeen worden aangenomen dat het karakter van artikelen van keramische stoffen, laboratoriumglaswerk of werken van glas voor technisch gebruik verloren is gegaan bij:

1. samenstellingen van bestanddelen van keramische stoffen of van glas, waarin verhoudingsgewijs een groot aantal delen van andere materialen (b. v. van metaal) voorkomt, alsmede bij artikelen welke, ook indien zij voor een aanzienlijk deel bestaan uit bestanddelen van keramische stoffen of van glas, zijn ingebouwd of bevestigd in frames, behuizingen, koffers en dergelijke, van andere stoffen.

...”.

In deze IDR-toelichtingen zijn voorts met betrekking tot post 84.18 de volgende aanwijzingen te vinden:

„II — Toestellen voor het filtreren of het zuiveren van vloeistoffen of van gassen.

Uiteraard bestaan vele van de hier bedoelde toestellen uit statische inrichtingen zonder enig mechanisch deel. Deze post omvat filters en zuiveringstoestellen van alle soorten (mechanische, chemische, magnetische, elektromagnetische, elektrostatische, enz.), zowel kleine voor huishoudelijk gebruik en voor explosiemotoren, als grote voor industrieel gebruik;

...

B) Filtreren en zuiveren van gassen

Deze toestellen worden gebruikt om vaste of vloeibare deeltjes uit gassen af te scheiden, hetzij om bepaalde produkten te recupereren (kolenstof of metaaldeeltjes uit gassen van metallurgische ovens) hetzij om schadelijke afvalstoffen te elimineren (stofvrij maken van lucht of

rook, het onttrekken van teer aan gassen of van olie aan de stoom van stoommachines, enz.)

Naar gelang van de werkwijze kunnen de volgende toestellen worden onderscheiden:

1. uitsluitend fysisch of mechanisch werkende filters en zuiveringstoestellen, welke op hun beurt kunnen worden onderverdeeld in twee groepen, enerzijds de eigenlijke filters welke, evenals soortgelijke filters voor vloeistoffen, werken met allerlei poreus materiaal (vilt, weefsel, glaswol, metaalwol, enz.) en anderzijds . . .

Delen en onderdelen

Met inachtneming van de algemene regels betreffende de indeling van delen en onderdelen (zie de algemene opmerkingen op deze afdeling) omvat post 84.18 ook delen en onderdelen van bovenbedoelde filters en zuiveringstoestellen, zoals cilinders of zakken voor zakfilters, ramen en platen voor filterpersen, roterende trommels, voor vlocistof- of gasfilters, stootplaten en geperforeerde platen, voor gasfilters, enzovoort.

Nochtans wordt opgemerkt dat filtreerplaten van papierstof ingedeeld worden onder post 48.08 en dat ander filtreermateriaal (aardewerk, textielstoffen, enz.) naar eigen aard en samenstelling wordt ingedeeld."

Volgens de IDR-toelichtingen bij hoofdstuk 59 vallen onder post 59.17 onder meer:

„ . . .

- al dan niet vervilte weefsels, ook indien geïmpregneerd of voorzien van een deklaag, van de soorten, welke gewoonlijk worden gebruikt op papiermachines, of voor ander technisch gebruik, rondgeweven of cind-

loos, met enkelvoudige of meervoudige ketting en/of inslag, dan wel plat geweven met meervoudige ketting en/of inslag;

- met metaal versterkte weefsels van de soorten, welke gewoonlijk voor technisch gebruik [worden] gebezigd;

. . .

- b) artikelen van textielstof voor technisch gebruik (andere dan de artikelen bedoeld bij de posten 59.14, 59.15 of 59.16) en in het bijzonder polijstschijven, pakkingen, sluitringen en andere delen en onderdelen van machines, apparaten en toestellen".

De toelichtingen bij post 59.17 bepalen:

„De hier bedoelde produkten vertonen een bijzondere vorm of bijzondere kenmerken, waaruit hun bestemming als delen of onderdelen van machines of toestellen of voor ander technisch gebruik, kan worden afgeleid.

. . .

- B) Artikelen voor technisch gebruik, van textielstoffen.

Alle artikelen voor technisch gebruik, welke niet behoren tot . . . worden hier ingedeeld en niet onder de andere posten van afdeling XI (zie aantekening 5 op dit hoofdstuk).

Tot deze groep behoren o. m.

8. Zakken voor stofzuigers, filterzakken voor stofafscheidingstoestellen, oliefilterzakken voor motoren, enzovoort.

Artikelen voor technisch gebruik met delen van andere stoffen dan textiel, blijven onder deze post ingedeeld, mits deze delen slechts toebehoren zijn en het karakter van artikelen van textielstof daardoor niet verloren gaat."

III — Het procesverloop voor het Hof

Krachtens artikel 20 van 's Hof's Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen ingediend door verzoekster in het hoofdgeding, Farr Company, vertegenwoordigd door I. Onkelinx, advocaat te Brussel; de Belgische regering, vertegenwoordigd door W. Collins, bestuursdirecteur van het Ministerie van Buitenlandse zaken, buitenlandse handel en ontwikkelings samenwerking; en de Commissie, vertegenwoordigd door T. van Rijn, lid van haar juridische dienst.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan. Wel heeft het verzoekster in het hoofdgeding verzocht, ter terechtzitting monsterters te tonen van alle betrokken filters en toe te lichten voor welk doel deze normalerwijze worden gebruikt, en inzonderheid, in hoeverre zij zijn bedoeld als onderdeel van een meer complex apparaat, en in hoeverre zij op zichzelf kunnen worden gebruikt.

Bij beschikking van 17 november 1982 heeft het Hof overeenkomstig artikel 95, paragrafen 1 en 2, van het Reglement voor de procesvoering besloten de zaak naar de Tweede kamer te verwijzen.

IV — Schriftelijke opmerkingen

1. *Verzoekster* voert vooreerst aan, dat de betrokken filters volledig aan de bevoordingen van post 84.18 C II beantwoorden.

Voorts betoogt zij dat de uitzonderingen, voorzien in aantekening 1e bij afdeling XVI en aantekening 1c bij hoofd-

stuk 84 van het GDT (reeds geciteerd), niet toepasselijk zijn.

Alle bestanddelen van de filters hebben een eigen functie in het filtreringsproces, zodat het chassis, het ijzerdraad, het bindmiddel, het kleefmiddel en de bedekking in de constructie van de filters elk een even belangrijke rol spelen als de textielstoffen en de glasvezel.

Aantekening 1e bij afdeling XVI dient aldus te worden uitgelegd, dat artikelen voor technisch gebruik met delen van andere stoffen dan textiel slechts onder post 59.17 ingedeeld blijven op voorwaarde dat deze delen slechts toebehoren zijn en het karakter van artikelen van textielstof daardoor niet verloren is gegaan.

Produkten die onder de omschrijving van een tariefpost van afdeling XVI vallen, kunnen dus slechts onder post 59.17 worden ingedeeld indien het hoofdbestanddeel van het produkt een textielstof is.

Uit de beschrijving van de samenstelling van de luchtfilters (zoals hiervoor weergegeven) blijkt dat de daarin gebruikte textielstof slechts een klein onderdeel van het toestel vormt, en stellig niet het hoofdbestanddeel of de overwegende stof is. Bovendien worden in de toelichtingen luchtfilters niet genoemd bij de produkten die uit afdeling XVI zijn uitgesloten; deze toelichtingen bepalen intendeel dat dergelijke filters uit „vilt, weefsel of glaswol” kunnen bestaan. Uit de toelichtingen kan dus worden afgeleid dat het GDT filters die op basis van textielstoffen of glaswol zijn vervaardigd, in beginsel onder post 84.18 wenst te houden, tenzij textiel de overwegende stof of het hoofdbestanddeel is, hetgeen volgens verzoekster in casu niet het geval is.

Met betrekking tot voornoemde aantekening 1c bij hoofdstuk 84 wijst verzoek-

ster erop, dat volgens de toelichtingen op hoofdstuk 84 „moet worden aangenomen dat het karakter van . . . werken van glas voor technisch gebruik verloren is gegaan bij samenstellingen van . . . glas, waarin verhoudingsgewijs een groot aantal delen van andere materialen (b.v. van metaal) voorkomt, alsmede bij artikelen welke, ook indien zij voor een aanzienlijk deel bestaan uit bestanddelen van . . . glas, zijn ingebouwd of bevestigd in frames, behuizingen, koffers en dergelijke, van andere stoffen . . .”.

Hieruit trekt zij drie conclusies:

- produkten die onder de omschrijving van een post van hoofdstuk 84 vallen, kunnen slechts onder post 70.20 worden ingedeeld indien het hoofdbestanddeel uit glaswol bestaat;
- zelfs indien het produkt „voor een aanzienlijk deel” uit glaswol of glasvezel bestaat, mag het niet onder post 70.20 worden ingedeeld indien de bestanddelen van glas zijn ingebouwd of bevestigd in frames, behuizingen, enzovoort;
- zelfs indien de overwegende stof glasvezel is en het produkt niet in frames, enzovoort is ingebouwd, mag het slechts onder post 70.20 worden ingedeeld op voorwaarde dat deze post ook aan de meest specifieke omschrijving beantwoordt.

Uit de in het verwijzingsvonnis vermelde gegevens betreffende de filters blijkt dat de glasvezel hetzij naar waarde en gewicht niet het hoofdbestanddeel van de filters is, hetzij in frames is ingebouwd.

Tenslotte volgt uit de algemene bepalingen voor de toepassing van het GDT dat de betrokken filters moeten worden ingedeeld onder post 84.18, die een meer specifieke omschrijving bevat dan de posten 59.17 en 70.20.

Bijgevolg stelt verzoekster voor, de vragen van de nationale rechter te beantwoorden als volgt:

- „1. De luchtzuiveringsfilter van het type 30/30 (Beslissing nr. DT 42.856, monster 1) bestaande uit radiaal geplooid textielstoffen van verstevigd niet geweven katoen, ondersteund en versterkt met metalen draadwerk, en ingebouwd in een kader van stevig, taai en waterafstotend karton met diagonale versterkingsstrippen die één geheel uitmaken met het kader, is een toestel voor het filtreren van lucht of andere gassen dat onder tariefpost 84.18 C II b van het GDT moet gerangschikt worden.
2. De luchtzuiveringsfilter van het type HP, bestaande uit een geplisseerd vlies van versterkt niet geweven katoen, boven- en onderaan voorzien van een kartonnen plaat, is een toestel voor het filtreren van lucht of andere gassen dat onder tariefpost 84.18 C II b van het GDT moet gerangschikt worden.
3. De luchtzuiveringsfilter van het type HP bestaande uit een geplisseerd vel van glaswol, versterkt met een vlies van synthetische nylonvezels boven- en onderaan voorzien van een plaat in asbest of karton en waarvan de glasvezelen bestanddelen slechts 10 % van het totaal gewicht van de filter vertegenwoordigen, is een toestel voor het filtreren van lucht of andere gassen dat onder tariefpost 84.18 C II b van het GDT moet gerangschikt worden.
4. De luchtzuiveringsfilter van het type 83 Media Roll-Kleen bestaande uit glasvezelmatten op één zijde versterkt met een weefsel met gaasbinding van kunstmatige vezels, op rollen, waarvan de glasvezelen bestanddelen minder dan 20 % van het totale gewicht van de filter vertegen-

woordigen, is een toestel voor het filtreren van lucht of andere gassen dat onder tariefpost 84.18 C II b van het GDT moet gerangschikt worden.

5. De luchtzuiveringsfilter van het type ECO bestaande uit een vierkant vlies van glasvezels, dat tussen twee dunne geperforeerde platen in een kartonnen lijst is aangebracht en waarvan de glasvezelen bestanddelen niet meer dan 40 % van het totale gewicht van de filter vertegenwoordigen is een toestel voor het filtreren van lucht of andere gassen dat onder tariefpost 84.18 C II b van het GDT moet gerangschikt worden”.

2. De *Belgische regering* erkent dat de filters klaarblijkelijk zijn vervaardigd voor gebruik als filterelementen in luchtfilters.

Overeenkomstig algemene bepaling 1 voor de toepassing van de GDT-nomenclatuur moeten luchtfilters worden ingedeeld onder post 84.18 C II b, voor zover dit niet in strijd is met de aantekeningen bij afdeling XVI en hoofdstuk 84.

Door aantekening 1 bij afdeling XVI worden onder meer artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik en door aantekening 1c bij hoofdstuk 84 werken van glas voor technisch gebruik uitgesloten.

De eerste alinea van de IDR-toelichtingen bij post 59.17 omschrijft artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik als produkten die een bijzondere vorm of bijzondere kenmerken vertonen, waaruit hun bestemming als delen of onderdelen van machines of toestellen of voor ander technisch gebruik kan worden afgeleid.

Volgens algemene bepaling 2b voor de toepassing van de GDT-nomenclatuur worden onder werken van een genoemde stof niet alleen verstaan werken die ge-

heel uit die stof bestaan, doch ook werken die gedeeltelijk uit die stof bestaan. Deze samengestelde werken worden ingedeeld met inachtneming van de onder 3 vermelde beginselen.

Het wezenlijke karakter van de filterelementen wordt bepaald door de stof die het te bereiken doel realiseert; in het onderhavige geval zijn dit de textielstoffen of de glasvezels die de filtrerende werking verzekeren; de houders en versterkingsstukken hebben enkel tot doel de elementen een zekere stevigheid te geven en hun montage in de toestellen waarvoor zij bestemd zijn, toe te laten of te vergemakkelijken, en zij hebben slechts een bijkomstig karakter met betrekking tot de filtrerende stof.

Bijgevolg stelt de Belgische regering de volgende antwoorden voor:

„A — Farr 30/30 en Farr HP 2 A: deze filterelementen van textielstoffen zijn te beschouwen als artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik en zijn in te delen onder post 59.17 D van het gemeenschappelijk douanetarief.

B — Farr HP, Farr type 83 en ECO-filter zijn te beschouwen als werken van niet verspinbare glasvezels en zijn in te delen onder post 70.20 A van het gemeenschappelijk douanetarief”.

3. De *Commissie* sluit zich aan bij de zienswijze van de Belgische regering.

Zij wijst erop, dat de betrokken filters niet op zichzelf kunnen worden gebruikt, doch geconstrueerd zijn om in filterbanken te worden geïnstalleerd. Uit de hiervoor gegeven beschrijving van de filters blijkt dat de bestanddelen van textielstof of glasvezel in alle gevallen het filtermedium vormen, dat wil zeggen het

gedeelte van de filter dat de eigenlijke luchtzuiveringsfunctie vervult. De filter wordt na een bepaalde tijd onbruikbaar en moet worden vervangen. De eigenlijke functie van het tegenhouden van onzuiverheden in de lucht wordt dus vervuld door het filtermedium, bestaande uit textielstof of glasvezel. De overige materialen waaruit de luchtzuiveringsfilter bestaat, hebben een bijkomende functie. Zo is het draadwerk bestemd om het filtermedium stevigheid te geven en het totale oppervlak ervan te vergroten. De kartonnen lijst (filter 30/30 en ECO-filter) of platen (HP-filters), die kartonnen verstevigingsstrippen (filter 30/30) en de aan weerszijden aangebrachte geperforeerde metalen platen (ECO-filter) dienen eveneens voor een grotere stevigheid. Een belangrijk bestanddeel van de luchtzuiveringsfilters is tenslotte het bindmiddel waarmee het filtermedium wordt verstevigd (polyvinylacetaat of urea-formaldehyde). Aan dit bindmiddel ontleent de filter evenwel niet zijn wezenlijke functie, te weten het filteren van de lucht.

De Commissie concludeert dat de luchtzuiveringsfilters aan de textielstof of glasvezel hun wezenlijke karakter, dat wil zeggen het filteren van de lucht, ontleenen. De overige bestanddelen zijn hulpmiddelen om een zo goed mogelijk resultaat te bereiken. Hieraan wordt niet afgedaan door het feit dat de kostprijs en het gewicht van de textielstof of glasvezel slechts een klein gedeelte van de totale kostprijs en het totale gewicht van de filter vertegenwoordigen. De objectieve, karakteristieke eigenschappen van de betrokken produkten moeten in casu aan de hand van hun gebruiksfunctie worden bepaald. De kostprijs of het gewicht van de bestanddelen is hierbij niet van belang. Overeenkomstig algemene bepalingen 2b en 3b van het GDT kunnen de betrokken filters dus worden beschouwd als artikelen, voor technisch gebruik, van textielstoffen (post 59.17) of

als werken van glaswol of glasvezel (post 70.20), naar gelang van het produkt waaruit het filtermedium is vervaardigd.

Bijgevolg stelt de Commissie voor, de vragen van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen te beantwoorden als volgt:

„Luchtfilters als beschreven in de door de nationale rechter gestelde vragen moeten in het gemeenschappelijk douanetarief worden ingedeeld als artikelen, voor technisch gebruik, van textielstoffen (tariefpost 59.17 D) of als werken van glaswol of glasvezel (tariefpost 70.20 A), al naargelang het produkt waaruit het filtermedium bestaat, katoen is dan wel glasvezel.”

V — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 9 december 1982 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt en vragen van het Hof beantwoord door verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door I. Onkenlinx, advocaat te Brussel; de Belgische regering, vertegenwoordigd door L. Lernoot als gemachtigde, bijgestaan door W. Van Brussel als deskundige; en de Commissie, vertegenwoordigd door T. Van Rijn als gemachtigde.

Ter terechtzitting heeft verzoekster monstervan alle betrokken filters getoond en verduidelijkt, dat deze normalerwijze als op zichzelf staande delen worden ingebouwd in filtersystemen voor luchtzuivering. Zij heeft voorts verklaard, dat zij met betrekking tot de filter van het type 83 de tariefindeling door de Belgische autoriteiten niet langer betwistte.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 27 januari 1983 conclusie genomen.

In rechte

- 1 Bij vonnis van 1 april 1982, ingekomen ten Hove op 9 april daaropvolgende, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen krachtens artikel 177 EEG-Verdrag twee prejudiciële vragen gesteld over de uitlegging van verschillende tariefposten van het gemeenschappelijk douanetarief (hierna: GDT)

- 2 Deze vragen zijn gerezen in een geschil tussen de Belgische staat en een naamloze vennootschap die van 1973 tot 1976 luchtfilters, voornamelijk bestemd voor gebruik in luchtzuiveringsinstallaties, in België invoerde onder post 84.18 C II („Toestellen . . . voor het filteren of zuiveren van vloeistoffen of van gassen”). In 1976 nam de Belgische douaneadministratie evenwel op grond van de aantekeningen 1e bij afdeling XVI en 1c bij hoofdstuk 84 van het GDT twee besluiten, waarbij sommige van deze filters werden ingedeeld onder post 59.17 D („Weefsels en artikelen, voor technisch gebruik, van textielstoffen — andere”) en andere onder post 70.20 A („Glaswol, glasvezels en werken daarvan — niet-verspinbare vezels en werken daarvan”).

- 3 Tegen deze besluiten heeft de importerende firma beroep aangetekend bij de Rechtbank van eerste aanleg, stellende dat de waar moest worden ingedeeld onder voornoemde post 84.18 C II.

- 4 Deze rechterlijke instantie heeft haar uitspraak aangehouden en het Hof twee vragen gesteld teneinde te vernemen of de filters moeten worden ingedeeld onder post 84.18 C II dan wel onder de posten 59.17 D en 70.20 A.

- 5 De eerste vraag, die betrekking heeft op de posten 84.18 en 59.17, betreft twee luchtfilters, de ene aangeduid als 30/30 (bestaande uit een geplisseerd vel van textielstoffen, versterkt met ijzerdraad, in een kartonnen lijst aangebracht) en de andere als HP 2 A (bestaande uit een geplisseerd vlies van textielstoffen, boven- en onderaan voorzien van een kartonnen plaat).

- 6 De tweede vraag, die betrekking heeft op de posten 84.18 en 70.20, betreft drie luchtfilters, respectievelijk aangeduid als HP (bestaande uit een geplis-

seerd vel van glaswol, versterkt met een vlies van synthetische nylonvezels, boven- en onderaan voorzien van een kartonnen plaat), type 83 (bestaande uit glasmatten, aan één zijde versterkt met een weefsel met gaasbinding van overwegend kunstmatige vezels, op rollen) en ECO (bestaande uit een vierkant vlies van glasvezels, dat tussen twee dunne geperforeerde metalen platen in een kartonnen lijst is aangebracht).

- 7 Delen of onderdelen van machines of toestellen moeten in het algemeen worden ingedeeld onder dezelfde post als de machines of toestellen waarvoor zij bestemd zijn, hetgeen zou betekenen dat de betrokken filters tot post 84.18 C II behoren.

- 8 Blijkens aantekening 1e bij afdeling XVI en aantekening 1c bij hoofdstuk 84 van het GDT is dit evenwel niet het geval voor artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik, die steeds moeten worden ingedeeld onder post 59.17, noch voor werken van glas voor technisch gebruik, die in alle geval tot post 70.20 of 70.21 behoren. Deze nauwkeurige voorschriften in aanmerking genomen, kan voor de indeling van deze produkten geen beroep worden gedaan op algemene bepaling 3a van het GDT, volgens welke de post met de meest specifieke omschrijving voorrang moet hebben boven posten met een meer algemene strekking.

- 9 Verzoekster in het hoofdgeding voert aan, dat de betrokken filters hun karakter van artikelen van textielstof of van glasvezel hebben verloren door de toevoeging van andere bestanddelen, bijvoorbeeld bind- of kleefmiddelen en afdekkingen zoals de metalen platen of de kartonnen lijsten. Elk van deze bestanddelen zou zijn eigen functie hebben, even belangrijk als die van de textielstof of de glasvezel. Bovendien zouden hun gewicht en waarde die van laatstgenoemde stoffen overtreffen. In dit verband wijst verzoekster op verschillende toelichtingen bij de nomenclatuur van de Internationale Douaneraad, die in werkelijkheid bijzondere toepassingen zijn van algemene bepaling 3b van het GDT, volgens welke werken die zijn samengesteld uit of met verschillende stoffen dan wel zijn vervaardigd door samenvoeging van verschillende goederen, en waarvan de indeling niet mogelijk is aan de hand van het bepaalde onder algemene bepaling 3a, moeten worden ingedeeld naar de stof of naar het goed waaraan zij hun wezenlijk karakter ontleen.

- 10 Op dit punt zij erop gewezen, dat de filters hun wezenlijk karakter juist aan hun filtrerende werking ontlenuen. Uit de beschrijving in de prejudiciële vragen volgt, dat in alle betrokken filters de vellen van textielstof of glasvezel het voor het filtreren onmisbare bestanddeel zijn. Het bindmiddel en de kleefstoffen dienen om de filtrerende werking te versterken en onzuiverheden tegen te houden. De afdekkingen zijn onder meer bedoeld om het monteren van de filter te vergemakkelijken. Ofschoon hun gewicht en waarde die van de vellen van textielstof of glasvezel soms overtreffen, behouden zij ten opzichte van laatstgenoemde bestanddelen hun bijkomstige aard. Zij volstaan dan ook niet om de filters hun karakter van werken van textielstof of van glasvezel voor technisch gebruik te doen verliezen.
- 11 Bijgevolg moet op de gestelde vragen worden geantwoord, dat luchtfilters met een samenstelling als in de vragen beschreven, al naar gelang het filtermedium uit textielstof of uit glasvezel bestaat, als artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik onder post 59.17 of als werken van glas voor technisch gebruik onder post 70.20 van het GDT moeten worden ingedeeld.

Kosten

- 12 De kosten door de Belgische regering en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

uitspraak doende op de door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen bij vonnis van 1 april 1982 gestelde vragen, verklaart voor recht:

Luchtfilters met een samenstelling als in de gestelde vragen beschreven, moeten, al naar gelang het filtermedium uit textielstof of uit glasvezel bestaat, als artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik onder post 59.17 of als werken van glas voor technisch gebruik onder post 70.20 van het gemeenschappelijk douanetarief worden ingedeeld.

Pescatore

Due

Bahlmann

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 10 februari 1983.

De griffier

voor deze

H. A. Rühl

Hoofdadministrateur

De president van de Tweede kamer

P. Pescatore

CONCLUSIE VAN DE ADVOCaat-GENERAAL G. REISCHL
VAN 27 JANUARI 1983 ¹

*Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,*

In de prejudiciële procedure waarin ik thans heb te concluderen, gaat het om de tariefindeling van luchtfilters.

De NV Farr Company, verzoekster in het hoofdgeding, importeert sinds 1973 in België luchtfilters die in de Verenigde Staten door haar moedervernootschap worden vervaardigd. Oorspronkelijk werden deze waren ingevoerd onder post 84.18 C II b van het gemeenschappelijk douanetarief (GDT), waarvoor ten tijde van het hoofdgeding een invoerrecht van

6 % gold. Bij besluiten van 3 februari en 2 augustus 1976 deelde de Belgische douane sommige van de door verzoekster ingevoerde luchtfilters in onder de posten 59.17 D II b 2 en 70.20 A V, volgens welke een invoerrecht van 11 % respectievelijk 9,5 % verschuldigd was. Zij baseerde zich daarbij op de aantekeningen 1e bij afdeling XVI en 1c bij hoofdstuk 84 van het GDT, volgens welke onder meer artikelen van textielstoffen voor technisch gebruik en werken van glas voor technisch gebruik niet onder hoofdstuk 84 vallen en naar hun aard en samenstelling onder de posten 59.17 en 70.20 moeten worden ingedeeld.

¹ — Vertaald uit het Duits.